

Datum
2019-04-11

Vår referens
FB

Socialdepartementet
S2019/00767/FST
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.fst@regeringskansliet.se

Remissvar

Promemoria om behov av hjälp med andning och sondmatning (S2019/00767/FST)

Vårdföretagarna är en arbetsgivar- och branschorganisation som tecknar kollektivavtal och företräder cirka 2 000 små, medelstora och stora privata vård och omsorgsföretag i hela Sverige. Av dessa är cirka 220 assistansföretag i olika storlekar och ägarformer.

Vi har tagit del av och ställer oss i stort positiva till förslagen i promemorian om behov av hjälp med andning och sondmatning.

Synpunkter

I promemorian framgår att sondmatning ska likställas med intag av måltid, vilket redan idag är ett grundläggande behov som fastställdes i Högsta förvaltningsdomstolen (HFD 2018 ref. 21). Det är dock av yttersta vikt att innebörden tydliggörs för att minimera utrymmet för eventuella tolkningar som kan slå negativt mot den enskilde individen. Om intentionen med lagförslaget är att det med sondmatning som ett grundläggande behov avses själva näringstillförseln, från påkoppling av sondslang till urkoppling, krävs ett förtydligande där det särskilt anges att intag av mat genom sond till sin helhet skall bedömas som privat och integritetskänslig. Detta oavsett om det föreligger risk för allvarliga komplikationer pga aspiration eller ej (förhöjd risk för att vätska och mat hamnar i luftstrupe och lungor med risk för allvarliga komplikationer om den enskilde inte själv kan påkalla hjälp).

Det rör sig om en komplex medicinsk bedömning som bör göras i varje enskilt fall. Behovet av övervakning bör vara en direkt följd av att assistenten sondmatar den enskilde. Det kan alltså inte vara fråga om tillsynsbehov som hade funnits även om assistenten inte hade sondmatat den enskilde. Det kan inte heller vara

fråga om aktiv tillsyn av övervakande karaktär som förutsätter ingående kunskaper om den enskilde.

Om inget förtydligande görs, kommer sannolikt en uppstyckning ske och leda till att ytterst få får beslut om hjälpbehov som överstiger de 20 timmar per vecka avseende de grundläggande behoven som krävs för att få assistansersättning. Det är då motsatsen till vad som framgår att Riksdagens tillkännagivande om att frågan om sondmatning och andning behöver hanteras skyndsamt för att "säkerställa att de personer som är de mest utsatta ska få rätt till assistansersättning".

Den del av lagförslaget som handlar om att införa andning som ett separat grundläggande behov är den enda del som innebär en förbättring för de assistansbehövande. Om hjälp med andningen fragmenteras i delar som kan kvalificeras som grundläggande behov och i delar som inte är det finns risk att personer med detta hjälpbehov inte heller kvalificerar sig till assistansersättning från Försäkringskassan.

I samband med införandet av andning som ett nytt grundläggande behov skulle en kodifiering av föräldraansvaret såsom det uttryckt i RÅ 2008 ref. 17 vara önskvärt för att säkerställa att lagändringen inte blir en illusion för barn med behov av andningshjälp genom att deras föräldrar blir de som ändå kommer att få tillgodose en stor del av hjälpbehovet.

Vårdföretagarna